

ДЕТСКА ГРАДИНА „АНГЕЛ КАРАЛИЙЧЕВ” ГР. СТРАЖИЦА
Обл. Велико Търново, гр. Стражица- 5150, ул. „ Тодор Каблешков”№2
Тел:0879250661; E- mail: info-301901@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР:

/ И. Стефанова /

ПЛАН - ПРОГРАМА ЗА ДЕЙНОСТТА ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА 2025 - 2026

Планът е разработен в изпълнение на:

Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България 2021 - 2030 г.;

Секторната стратегия за безопасност на движението на пътищата (2021-2030) на Министерство на образованието и науката.;

„Концепция за обучение на децата и учениците по Безопасност на движението по пътищата /БДП/“ в детската градина и българското училище“ /МОН, 2003/;

Учебна документация, утвърдена от министър на образованието и науката, за различните възрастовите групи;

Закона за движението пътищата.

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО “БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА” /БДП/

Обучението по БДП е вид социално учене, при което водеща е ролята на практическите умения, на нравствените аспекти, формиращи се главно чрез подражаване, личен опит, целенасочено обучение, упражнение и тренировки, и не може да се приравни към

ното едно от изучаваните образователни направления в отделните групи на детската градина. Това учене трябва да се разглежда като неделима част от цялостното образование и възпитание на личността на детето и трябва да се извършва непрекъснато в рамките на възпитателно-образователния процес в детската градина.

Основите на общата култура и поведение на личността се поставят още в предучилищна възраст. От този момент трябва да започне подготовката на децата за тяхната роля - участник в движението като пешеходец. В тази възраст те рядко се движат самостоятелно. Въпреки това децата са участници в движението и като такива трябва да умеят да се движат безопасно.

Формирането на ориентировъчна способност, както и повишената сензитивност на този период, са добра предпоставка за усвояване на елементарни представи, понятия и умения за безопасно движение. Всичко това ще послужи като основа за овладяване на по-сложни познавателни структури по БДП в училище. Така постепенно те ще се превърнат в осъзнати навици и в регулатор на поведението. Учебното съдържание е съобразено както със специфичните особености на тази възраст, така и с принципите на глобалност, последователност и спираловидност. То е основа за формиране на когнитивните и практически умения на децата, необходими им за опазване на пътя. Основна и водеща дейност в тази възраст е играта.

Елементи от обучението по БДП може да се включат във всеки един режимен момент, без това да наруши комплексността и нормите на възпитателно-образователния процес. Това са дидактическите, подвижните и музикално-подвижните игри, разходки и наблюдения. Учебното съдържание е структурирано в глобални теми по групи. Основните методи на възпитателно-образователния процес в тази възрастова група са игровият, ситуативно-моделният и интегративният. Предпоставка за успешно овладяване азбуката на безопасното движение от децата е постоянният контакт между семейството и детската градина.

II. ЦЕЛИ НА ВЪЗПИТАТЕЛНО-ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС ПО БДП В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Цели:

1. Възпитаване на транспортна култура и формиране на умения у децата да опазят здравето и живота си на пътя.
2. Организиране и осигуряване на необходимите условия за ефективно и резултатно обучение по БДП в детската градина.

Задачи:

1. Да се изградят елементарни представи и понятия у децата за пътното движение и начални умения за безопасно придвижване като пешеходци.
2. Да се запознаят децата с основните опасности на пътя.
3. Да се изградят модели на поведение на пътя, основани на знания умения и отношения.
4. Да се създадат условия за затвърдяване на наученото чрез участие на децата в подходящи и насърчаващи успеха дейности.
5. Да се повиши нивото на професионалната компетентност на учителите по БДП.
6. Да се създадат оптимални условия за безопасно придвижване на родители и деца прилежащите райони на детска та градина.
7. Да се създадат условия за ефективно използване на съвременни информационни и мрежови технологии за повишаване на качеството на възпитателно-образователния процес, обогатяване на учебното съдържание и въвеждане на иновативни образователни техники и технологии. Тези цели са конкретизирани за всяка група, въз основа на възрастовите особености на децата.
8. Да се повиши интереса на децата за обществената чувствителност към темата за БДП.
9. Да се развие у децата усет за съзнателно отношение и отговорно поведение на пътя за БДП.

Целите и задачи на възпитателно-образователния процес по БДП в детската градина са осъществяване на ефективни действия на формиране на начални представи и умения на децата за ориентиране в пътната среда. Както и превенция на рисковете за здравето и живота на децата при взаимодействие с пътната система като участници в движението по пътищата.

За ефективното обучение по БДП в детската градина се поддържа необходимата учебно-материално база, в съответствие с учебната документация и стандарти – учебни помагала, интерактивни системи, технически средства и други дидактични материали.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕ ПО ПЪТИЩАТА

Учебното съдържание дефинирано в ядрата на ДОС от I – IV група е предназначено за постигне на специфичните цели на възпитанието и обучението по БДП в тази възрастова група.

Работата в рамките на формулираните глобални теми в четирите възрастови групи трябва да доведе до полагане в единство на основите на всички компоненти на функционалната грамотност и съвременната култура на поведение на пътя на децата. От тях се очаква да формират знания и умения за безопасно поведение на пътя, да поставят основите на възпитаване на съвременна транспортна култура, да развият и усъвършенстват сензориката и моториката си. Конкретните резултати от това обучение се очаква да бъдат следните:

- Развиване сензориката на децата (възприемане и различаване цветове и форми, движение, анализиране на информация от светлинни и звукови сигнали);
- Да различават улично платно, тротоар;
- Да знаят кой къде се движи;
- Да знаят, че не трябва да се движат сами;
- Да знаят къде е опасно да се движат и защо;
- Да умеят да се ориентират в елементарна пътна ситуация;
- Да се спазват определени правила при движение;
- Да знаят къде е опасно и безопасно да се играе;
- Да умеят да се придвижват самостоятелно на къси разстояния;
- Да правят елементарни констатации на наблюдавана пътна ситуация;
- Да търсят и откриват пътни знаци и сигнали за пешеходците;
- Да изградят култура на поведение на пътя.

В детската градина има изградена външна площадка по БДП. Те дават възможности за по-ефективно обучението и възпитание по безопасност на движението по пътищата, в това число повишаване ориентировъчната способност на децата и сензитивността им, което е предпоставка за тяхната безопасност на пътя. Провеждането на практически дейности за обучение в условията на пътна среда, близка до реалната, подсигурира по-силно въздействие върху децата и по-добри образователни резултати.

През учебната година за всяка отделна възрастова група са планирани регламентирани учебни ситуации (раздел IV). Те са формулирани така, че да бъде осъществено едно обучение чрез натрупване, при което всяко ниво на обучение да надгражда предишното

с цел приемственост и ефективен напредък на децата. Очакваните резултати от тях са диференцирани в приложените таблици за учебното съдържание.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

ПЪРВА ГРУПА

ОБЛАСТ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ	ТЕМА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НОВИ ПОНЯТИЯ
Пътна среда	Елементи ,обхват и вид на пътя	„Моят дом“	Има представа за сградите и пътя пред дома си. Ориентира се по сградите и пътя пред дома. Различава кое се движи и кое не се движи на пътя. Определя подвижни и неподвижни елементи. *Дом, път, движи се, не се движи.
Пътна среда	Обезопасителни и защитни средства	„ Пътувам с мама и татко“	Знае мястото си в автомобила и назовава предпазни средства, които използват децата. Знае предназначението на предпазните средства при пътуване в автомобил. Разбира, че в превозното средство трябва да се спазват правила. Спазва норми на безопасно поведение, когато пътува в автомобил.

			*Дете-пътник, детско столче, седалка, колан, правила.
Пътна среда	Пътни превозни средства	„Моите играчки“	Знае наименованията на някои превозни средства и се ориентира в техните части. Разпознава игрови средства и ги използва по предназначение. *Камионче, моторче, влакче, количка
Пътна среда	Пътна сигнализация	„Разпознавам звук и цвят“	Формира сензорни усещания и възприятия за звук и цвят. Вслушва се в различни звукове и ги определя по сила. Разпознава цветовете на светофара - червен, жълт и зелен цвят. *Силен и слаб звук, звук на кола, цветове - червено, жълто и зелено.
Пътна среда	Участници в движението	„С мама и татко на разходка“	Придвижва се за ръка с възрастните, когато се разхожда по улицата. Определя разстоянието до възрастния - близо и далече. Разпознава участници в движението. Да се научат къде и как се движат по улицата. *Шофьор, дете, родители до него, близо, далече.

ВТОРА ГРУПА

ОБЛАСТ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ	ТЕМА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НОВИ ПОНЯТИЯ
Пътна среда	Елементи, обхват и вид на пътя	„Нашата улица“	Изброява основни елементи на улицата. Знае къде с е движат пешеходците, къде превозните средства. Знае улица и нейните съставни елементи. Разбира къде с е движат хората и къде превозните средства. *Улица, тротоар, бордюр, платно, пешеходна пътека тип „Зебра“.
Пътна среда	Пътна сигнализация	„Светофар – другар“	Знае значението на светофара като помощник в движението. Разпознава сигналите на светофара и спазва правилата за пресичане. * Светофар, пресичане на улично платно със светофарна уредба.
Правила и култура на поведение на пътя	Опасни и безопасни места за игра	„Къде играят децата“	Знае къде не може да играе - на уличното платно, край паркирали коли в близост до бордюра. Познава правила за безопасна игра с ролери, тротинетка, триколка. Знае къде е опасно да играе на улицата и защо. *Опасност, безопасност, придвижване между паркирали коли, ролер, тротинетка, триколка

Правила и култура на поведение на пътя	Правила за движение в жилищна зона	„Пресичам безопасно“	Знае правилата за пресичане на улицата без светофарна уредба. Предвижда опасностите при пресичане на улица. Спазва правила при пресичане на улица със и без светофарна уредба. * Пресичане на улично платно без светофарна уредба, сблъсък.
Правила и култура на поведение на пътя	Основни правила за движение на велосипед	„Моят велосипед“	Знае и изброява частите на детски велосипед и знае за какво служат. Знае как да потегля, да спира, да паркира и да регулира темпото на велосипеда с помощни колела. Знае защитните, обезопасителни средства за велосипед. Кара с умерено темпо и пази равновесие при потегляне, движение напред и спиране с велосипед. * Велосипед с помощни колела, звънец, детска каска, спиращи, потегляне, спиране, движение напред, каране в права посока.

ТРЕТА ГРУПА

ОБЛАСТ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ	ТЕМА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НОВИ ПОНЯТИЯ
Пътна среда	Елементи, обхват и вид на пътя	„Кварталът, в който живея“	Може да определя пространственото разположение на елементите в квартала. Прави разлика между еднопосочно и двупосочно пътно платно. Ориентира се в елементите на по-широко пространство – сгради, видове пътни платна, пешеходна пътека при

			двупосочно движение. *Еднопосочно и двупосочно пътно платно, ляво-дясно, пешеходна пътека. * Пътни знаци – М 8.2, пресичане на двупосочно пътно платно.
Пътна среда	Пътни знаци	„Познавам ли пътните знаци“	Познава характерни особености на указателните знаци, като се ориентират в тяхната форма и цвят. Знае как се преминава под подлез. Осмисля ролята на пътните знаци за пешеходеца и съобразява поведението си спрямо тях. *Предупредителни и указателни пътни знаци А18- „Пешеходна пътека“, А 19 – “Деца“.
Пътна среда	Пътни превозни средства	„Могат ли хората без превозни средства“	Има представа за превозни средства по суша, въздух и вода и ги сравнява. Може най-общо да определи причините за удар между тях. *Превозни средства по суша, въздух и вода – каруца, автомобил, камион, автобус, влак, кораб, самолет. *Превозни средства със специален режим на работа – пожарна, полицейска кола. Удар.
Правила и култура на поведение на пътя	Опасни и безопасни места за игра	Какво трябва да знае малкия пешеходец	Изброява правилата, които трябва да спазва пешеходеца. Да познава правилата за пресичане на двупосочно платно. Наблюдава и съобразява светлинни сигнали. *Пресичане на двупосочно пътно платно с възрастен, светлинни сигнали.
Правила и култура на поведение на пътя	Опасни и безопасни места за игра	Какво трябва да знае малкият велосипедист	Изброява правила, които трябва да спазва велосипедиста. Знае при какви случаи е водач, в какви пешеходец и защо трябва да носи светлоотразителна

			жилетка. Регулира поведението си при сигнал. * Пешеходец с велосипед, светлоотразителна жилетка, каране в права посока, каране с умерено темпо, паркиране
Правила и култура на поведение на пътя	Опасни и безопасни места за игра	На площадката по БДП	Познава правилата за пресичане на двупосочно движение. Пресича двупосочно улично платно с помощ. *Двупосочно движение.

ЧЕТВЪРТА ГРУПА

ОБЛАСТ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ	ТЕМА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НОВИ ПОНЯТИЯ
Пътна среда	Елементи, обхват и вид на пътя	„Градът/селото, в което живея“	Спазва правила на поведение и има културни навици при движение в родното място. Детето да познава и описва забележителности на родното място. Знае начини на придвижване по булевард, пресичане, преминаване под подлез или надлез. *Булевард, кръстовище, пътен знак Е 21-“Подлез“
Правила и култура на поведение	Правила за движение на пешеходец	„На улицата“	Познава основните обществени правила и норми за пресичане на кръстовище. Познава сигнали подавани от регулировчик – забранено, разрешено преминаването. Осъзнава опасността от неправилни действия при пресичане на кръстовище. Съобразява

			поведението си спрямо указанията на регулировчика. *Пресичане на кръстовище със и без светофарна уредба, пресичане на кръстовище при наличие на регулировчик.
Правила и култура на поведение на пътя	Правила на поведение на автобусна спирка	„Пътувам с автобус“	Демонстрира адекватно културно и социално присъствие на спирката и в автобуса. Притежава културни и социални навици за лична и колективна безопасност, когато пътува в автобус. *Правила на поведение като чакащ автобус и като пътник в превозното средство.
	Правила за движение в жилищна зона	„Моят път до детската градина“	Има практически план за безопасно придвижване. Изразява готовност за спазване на правила за придвижване. Познава безопасния маршрут до детската градина. *Придвижване с възрастен, безопасен път.
Пътна среда	Пътни превозни средства	Изправност на велосипеда	Разпознава основните части на велосипеда и техните функции. Знае значението на безопасност и изправност на велосипед. Разбира личната безопасност във връзка с изправността на велосипеда. *Велосипед без помощни колела, дете-велосипедист, устройство за излъчване на бала или жълта светлина отпред и светлоотразител отзад
Пътна среда	Пътни знаци	Кои знаци познава велосипедистът	Знае как да регулира поведението, съобразно знаците. Познава пътни знаци за велосипедисти.

			*Предупредителни знаци за опасност – А20, забранителни знаци – Б9.
Правила и култура на поведение на пътя	Основни правила за движение на велосипед	„На площадката за велосипедисти“	Демонстрира готовност за спазване на правила и регулиране на поведението. Спазва предписанията на пътните знаци и правила при игра с велосипед. *Велопътека, завой наляво, завой на дясно, змейка.

V. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Възможно е развиване на интегративни връзки с направленията: български език, математика, ориентиране в социалния свят, ориентиране в природата, изкуства и физическа култура.

За да е ефектен възпитателно-образователният процес по БДП в детската градина, трябва да се реализира на богата нагледно–практическа основа, даваща възможност на децата да се включат в различни видове дейности: учебна, игрова, трудова. При неговото реализиране учителят дава място на обучението по БДП както в различните ситуации, така също в различните видове игри, разходки и наблюдения. Учителят трябва да използва индивидуалната и груповата дейност на децата.

Целите на възпитанието и обучението по БДП в детската градина е започване на формиране на начални представи на децата и умения за ориентиране в пътната среда. Необходимо е конкретизирането на тези цели за всяка група, въз основа на възрастовите особености на децата.

Съдържанието на възпитанието и обучението по БДП трябва да съответства на средата, в която децата живеят, и да бъде предимно графично-илюстративно (табла, рисунки, филмчета и др.).

При възпитанието и обучението по БДП трябва да се използват активно-действени методи и организационни форми (беседи, игри, етюди, конструиране, моделиране, представления, разходки, наблюдения и др.). Средствата за възпитанието и обучението по БДП трябва да са в контекста на цялата среда в детската градина. За постигане на целите е необходимо във всяка група през годината да се провеждат

по: I група – 5 педагогически ситуации, II група – 5 педагогически ситуации, III група – 6 педагогически ситуации и IV група – 7 педагогически ситуации.

VI. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА ДЕТЕТО В I – IV ГРУПА

За контрол на постиженията на децата трябва да се използват предимно устни методи за проверка, наблюдения на поведението им и оценяване резултатите от тяхната учебна дейност.

Игрите с правила в тази възраст могат да изпълняват роля на тестова проверка.

При устната проверка се оценява умението на детето да отговаря самостоятелно и точно на поставени от учителя въпроси, да използва съответната терминология, да разказва по картина или серия от картини, по наблюдения и лични преживявания.

VII. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

1. Административни дейности:

Срок за реализиране	Дейност	Отговорник	Очаквани резултати
м.Септември	Изготвяне на годишния план за работа на комисията за учебната година	Комисията по БДП	
м.Септември	Приемане на Плана по БДП на заседание на Педагогически съвет		
м.Септември	Дейности по обезопасяване на детската градина за опазване на живота и здравето на децата.		

	Оглед на пътната обстановка в района на детската градина: ■ наличие на необходими пътни знаци; ■ обезопасени огради; ■ наличност и състояние на пешеходните пътеки около детската градина; ■ състояние на уличното осветление; ■ забрана достъп на МПС в двора на детската градина.	Директор и председател на УК БДП	Организационно структуриране на дейността по БДП
м.Септември	Осигуряване на единна комуникационна стратегия по БДП - публикуване на Годишния план по БДП на официалната страница на детската градина.	Директор	
м.Април	Дейности по обезопасяване на детската градина за опазване на живота и здравето на децата – повторен оглед.	Директор и председател на УК БДП	

2. Обогаляване на образователната среда по БДП.

Срок за реализиране	Дейност	Отговорник	Очаквани резултати
м.Септември	Осигуряване на методическа литература и насоки за работата на учителите.	Комисията по БДП	

постоянен	Обогатяване на учебно– дидактичната и материалната база за обучение по БДП. ✚ Актуализация на материалите, необходими за осигуряване на транспортна култура.	Учители по групи	Ефективно овладяване на правилата за движение по пътищата
м.Май	Беседи с децата за предстоящата ваканция и опасностите на играта на неподходящи места и без надзор.	Учители по групи	

3. Координационни и консултативни дейности с учителите:

Срок за реализиране	Дейност	Отговорник	Очаквани резултати
м.Септември	Изготвяне на тематични разпределения по БДП за всяка възрастова група	Комисията по БДП	Ефективно овладяване на правилата за
М.Октомври	Учителите по групи да включат в годишните си разпределения ситуациите за обучение по БДП.	Учители по групи	
постоянен	Интегриране на теми по БДП в темите от учебното съдържание по останалите образователни направления	Учители по групи	
постоянен	Ефективно и целогодишно използване на площадките по БДП	Учители по групи	

постоянен	Провеждане на обучаващи, игрово-познавателни и практически ситуации по БДП.	Учители по групи	движение по пътищата
постоянен	Прожекция на филми и мултимедийна презентация по БДП.	Учители по групи	
постоянен	Осигуряване на възможност за наблюдение и практическо участие на децата в различни ситуации извън детската градина	Учители подготвителни групи	

4. Мероприятия.

Организирано на ниво	Срок за реализиране/дейности	Дата	Участници	Отговорник
Детска градина	„Пътят до моето училище“ - практическо участие на децата в различни ситуации в реалната пътна среда.	Май.2026 г.	Децата от IV възрастова група	Учители по групи
Община	Ежегодно Участия в мероприятия организирани от община Стражица: – викторини;	Постоянен	Децата от подготвителни групи	Комисията по БДП/ Учители по групи

	– празници свързани с БДП (игрово-познавателни и практически упражнения по БДП); – участия в изложби и конкурси с рисунки по теми свързани с БДП			
--	---	--	--	--

5. Съвместна дейност с родителска общност и други институции.

Срок за реализиране	Дейност	Отговорник	Очаквани резултати
М. Септември	Запознаване на родителите на родителски срещи с ролята на семейството при възпитание на децата по БДП.	Учители по групи	Ефективно овладяване на правилата за движение по пътищата
постоянен	Ангажиране на родители в оказване на помощ при провеждане на учебни ситуации, състезания, открити моменти и др. по БДП	Учители по групи	

6. С Решение №20/ 15.09.2025г. на Педагогическият съвет на ДГ „ Ангел Каралийчев“ гр. Стражица и във връзка с писмо на РУО – Велико Търново№ РД22 -2059/ 04.06.2025г., през учебната 2025/2026г. в годишните тематични разпределения на всяка възрастова група ще бъдат включени по 2 / две / допълнителни ситуации по БДП, над минимума.

План-програмата е приета с Решение №14/15.09.2025г. на Педагогическия съвет